

اداره خانېسې

نسخه سې ۱۰ غروشدړ

آښته معدلر پرلکښده
دايره مخدومه

معارف مجلېسې

سنه لکې ۲۴۰ ، آلتې آيلې
۱۳۰ غروشدړ

اون بش کونده بر چمتار

مملکت منظره لری

کوله ک قلعه سې

کوله ک بوغازينک اک دار برينې ياراتان بش
آلتې يوز مترو ارتقاعنده کی ايکي داغدن غره بده کينک
اوستنده بر قاعه وار ؛ آتړک صيرتنده ، پاتيه بولردن
دولان، دولانا ايکي ساعتده او ايه چيتدق . برون
بو حوالی په برون بر تاريخ ايجنده بکچينک يابان
بو قلعه نك انتقاضي بيايه ، حالا دينچ دور بيور . جنوبه
ناظر قپوالان آياقده . اوچ دورت مترو کينش لکښکننده ،
دورت بش مترو يوکسک کښکننده ، ايکي اوچ مترو
درينلکښنده ، مقوس کمرلی ، بوخته طاشلی ، آغیر ،
متين . وقور بر قپوکه يالکښ قلعه په دکل تاريخه ده
بر مدخل کيبي .
نقدر اردولر بو قاعه نك هيتلی اندامنه باقارق
کری چکياهي ، کيم بيلينه قدر نجومز اونک اُنکاريته
چيتامادن ياری يولده آريدي ، بوراد کی بش کيشی که
آشاغیده کی بش بکدر ، مشهور «چاپا اوغلی» بورايه
تحصن ايتديکي زمان سنه لرجه نامغلوب بر فرمانفرما
کسيامشدي ؛ بر شقي بي بردولدن قوتلی يابان قاعه !
بويله اسکی سوردلده چودش بر تاريخک جزئی
ومترو کيتک کثافتاشمش ايصسزانی وار . او ازوا
ايچنده بر اوکسوردک بر رعد قدر انعکاس ياپيور .
آياقلمزک چيقاردیقي سسلردن اورکن بر قاچ بايقوش
آغاچلره قاچدی ویدی سکز قارتال سایه آيلدی .
بايقوشلرک پانلاق کوزلرينه ، و کوچوک بر طياره
فيلوسی کيبي ، هواده کښيش حلزونلر چيزه نك
قدومزی سلاملايان قارتالارک احتشامنه باقارکن «حامد» ک
عظمتلی بر بيتنی نخطر ايدبيورم ؛
بايقوش ؛ سکا دلداده او مستفرشه لیل ،
قارتال ، سکا وورغوندر اورقاصه طوفان !

قلعه نك ايچي ايجه کښيش بر محیط طوتوپيور .
بر قسمی طوپراقاه دولمش مخزنلر ، حالا آلت کمرلی
کورونن بودروم پرلری ، داما آشاغیده کرامتلی بر
صو مغاراسی : اين کيبي بر بر قوجاقاق بر قوغوق ،
بر قاريش درينلکښنده بر صو ، منبع دکل آقپور ،
بريکيتی دکل بيتميور ، بر تجره لک صوکه قازانلرله
آل بنه او بر تجره لک صو !
قلعه کوندن کونه آريمکده در طاشلرني چالده قمری ،
باشقه بنالرده قوللانده قمری ايچون دکل ، کوبيللر بش
آلتې يوز مترواق قورقونج ، اوچورومه بويوک طاشلری
يووارليورلر ، برون بوغاز بوغوق ولوله لک انعکاسی
ايچنده ، صدا بوغازه صو کيبي دولمشدر ، راست
کلديکي بعضی آغاچلری ده دورره نك ، ديوخومورتیسي
کيبي دقيقتلرجه سورن بر تماشا ، ايشته اختيارقلعه
بو اکلنجه په قربان کيدبيور !
قلعه نك کښديسندن زيايه موقعی مدهش . نه
طرف باقسه ک آری بر منظره نك آری بر لطافتی
وار . شرق جهه سنی آرضک اک قورقونج اوچوروملردن
بری چرچوبه ليور ، کوله ک بوغازی بو . اوچورومک
ديبنده در ، شريد کيبي شوسه سيله يوز رنگلی بر
اعوجاج حالنده اوزايور . شوسه نك اوستنده کيدن
بر اوتوموبیلی خيزه کش بر قلمبو بومغه صادق !
شمانزده و قارشيمزده ، آرقه سنه باقینجه قره دکز
سلسله سنی ، اونک طرفندن باقینجه «نیل» ک دکور .
لديکي ساحلری کورن «بولغار داغی» نك حشمتلی
ارتقاعی . کوله ک بوغازی که دکيزدن بيک مترو
يوکسک . بزم بولنديغيز . که بوغازدن آلتې يوز
مترو يوکسک ، بولغار داغی ايسه بزوز داما يکي بيک مترو
يوکسک . آغاچلر بيايه اونک صيرتنده ياری
يزه قدر طيزمايجه يورولمشدر ؛ يازيسنه قدر يشيل ،
يازيسنندن بر قاريسی قيرميزمتراق ، يدمر سکز هور کوچلی
هيولاکی بر دوه کيبي کربان بو داغ ، اوکښده کی ،
مختلف بويده اولاد واجفادی آراسنده بر عائله باباسی
کيبي قورولمش !
غرب منظره سنی آری بر شاهقه لر محشری :
سلسله ک طرفلرينه کيدن غربی طوروس سلسله سنی ،

شمالدن جنوبه دوغرى آرقه آرقه يه بش آلتى طبقه تشكيل ايديور . آرض ، داغلى ياراتيركن اوراده منتظم حمله له فورانه كلش ، هر جمله اولكندن بر قدمه داما بوكسك . سايه چي تعمق اچون قورولوب ده يالديز بش آلتى باصامغى بايلايدش ديولمرده يوني . آرقه آرقه باصاماقلك رنگلى ده طبقه طبقه آچيلايور . منظره نك عمومي كورويشنده هم متحجر ، هم متحرك بر معنا وار . بو داغلى صانكه سيال آله و خالنده داغله لانيركن دونا قاشلر . او سلسله لر بيليورسك كه دوريور ، مادام كه داغدر ، فقط صايورسك كه دوريور ، مادام كه داغدر !

جنوبه اووالر و دكيزلر سمى :

آلته و طرسوس كيي بلده لر بياض رتواله اورتولور ، كوزك آلا ييلديكي قدر حدودسز دوزلك كونشك بوغورلى آلتله اجهاملى وانكين بر شعر كيي . اووا بر نوع دكيزي ، دكيز بر نوع اوواي آكديريور . بو ايكي دوزلك نره ده برلكوب نره دن آبريلقده در ، بلغي دكل . بوكسكه كي كيمسه نه يه غروركلير ، يوني او آن جانلى اولارق آكلادم . ايسته آرض اوراده اوكره سريلش و ايسته بز بوراده سجادن باقوروز . آه ، يرلك بيله انسانى تريبه ايند بر خاصه سي وار . قافامى چوروب ده شاله ، بولغار داغنه باقبنجه ، كنديسندن چوق بوكسكنى كورن بر غرورك ازكينلكنى دويدم ، مكر نه قدر برده اعمر !

يانمزده كي كويلردن بيقلىر يكي نره مش بر دليقانى ، آكلاشلان ، قارشيمزده كي بولغار داغلك عظمتندن هيجانه كلدى . قايدن فيرايان صاف بر قايناق كيي ، قازشى تپله قدر دوكون كوربوز سسيله ، اطرافدن كلن انكاسلك داما زياده فضله لا . شديرديني بر آهنگ ايچنده ، هواي برده برده داغله لانديريور :

شو قارشيمه قارلى بولغار داغدر
يارسز شكر يسهم بكا آغدر
شيمدى يارك قوجولاجق چاغدر
هر جايي به كوكل ورن شوبله اور !

بو دليقانلنك دايسى عيني زمانده سازچالارمش ، يكننك توركوسندن اوده جوشه كلدى . سازيني اورايه كتيرمه ديكنه پشان ، بووك باقير رنگلى تونون طبقه سنه ته پو طونارق اسكي برچنك توركوسنى هيتلى و آغير سويليور :

قوربان اولام آل آت كوزك آغنه
قالق كبدلم آفهم بولغار داغنه

اوكدە كيدن آل آت جريد اوغلنك ...

كويلير يالكر توركو سويله مكى دكل ، ملي مجادله دورلرينه عائد منقبه لرى آكلاماي ده بك ابى بيليورلر . يوازلر بر آزا ايلريشده يالكرز آل آت قانى قاشل شو كار كير بنا يوقى ؟ قوتلى بر فرانسز مفرزه سي اورايه تحصن ايتشدى . بزم ملي قوتلر هر طرفدن محاصره ايديورلر . لاكن فرانسزلك ميتراليوزلر وار ، ياناشمق ممكن دكل . اوزدورت ياشنده بر تورك چوجغى هر شيشي كوزه آليور . بر كيجه آلدنه بر غاز نكسه سي سورتونه سورتونه بنايه ياقلاشدى ، اورغانله طيرمانه رق دامه چيقدى . بنا آله ولرايچنده در .

نك باشنه بوتون بر مفرزه يي ينهن تورك چوجغى !

هله اومشهور « آلمالى » خارقه سي . « پوزاتى » ده آيلرجه محصور قالدقن صوكره خروج حركى يبارق كيجه كيزايجه آلمالى بوغازندن مرسيه ايتك ايسته ين قوص قوجه فرانسز آلاي ساده جه قرق درت تورك كويليسى طرفندن ايسته شو قارشيمه ، بولغار داغلك آتكسندكى شو وديده اسير ايدلى . صباح اولوب ده وضعيتى آكلايان قوماندان « مهنيل » آلريله قاقسنى وورا وورا آغايوردى : — آه ، بن « وردون » قهرمانى ، بوتون آلايمه بو بر آووج تورك كويليسنه سي اسير اولدم !

بزم ، او زمانلر اولوم كيي كلن دوستان نه قدر قوتلى . اوليه جكم دين مات ايسه نه قدر درملاسزدى چيكنه ين « استيلا » نك ، « حق » دن باشته ، هر شيشي وار ؛ چيكنه ين « استقلال » ك ايسه « ايمان » دن باشته بر شيشي يوقدى . تانغه قارشى قاغنى ، كوله به قارشى قورشون ، بومبايه قارشى بومروق ... اويله ايكن بومروق بومباي ، قورشون كوله يي ، قاغنى تانغى بندى .

شو بولغار داغى كه آرضك ياراتيش زمانلرنده جهنمى ماعلرك سيال و قودورغان آله وله لر بله عصر لرجه چارپشمش اسكي بر قهرماندر ، « استيلا » ايله « استقلال » ك او مجادله سنى چوق باقندن و چوق دقتله سير ايشدى . بووك قهرمانلر بووك قهرمانلرلى هر كسدن ابى بيلير اى كندى انكارنده بر آووج تورك طرفندن بوتون بر آلايك اسير ايدليكنى كورن بولغار داغى ، سويله ، اى بووكلكك تمثالى ، سن كه يالان ندر بيلمزسك ، سويله ، سن او زمان ، او خارقه يي كورونجه ، « بن بو بر آووج توركك ياشنده على العاده بو تومسه ك كيي قاليورم » ديمه دكى ؟ بز آتلىمىزى بده كلريمزه آلارق ، كوله ك قلعه .

— جونک —

جونک ، تورکو ، ماتی ، داستان ، قوشمہ ، شعر ، بوزلاق ، حکایہ آتالرسوزی ضرب مثل ، فرمان ، بویورولتی ، دعا خطبہ ، نفس ، مرثیہ کبی ملی ، دینی تصوفی ، فلسفی عشقی منظوم و غیر منظوم اثر لک اسکی زمانلرہ طویل انوب یازلمش اولدیغی مجموعہ لره دینیرک بونر طرولانی آچیلیر دفتر شکلنده در .

ایچ ایل ولایتزده جونکاردن بر چوغی کویلرده دده لردن قالمه اولارق بولمقده در . بونلرک تدقیقاتندن اجتماعی حیات ، ادبیات تاریخی ، خاق ادبیاتی و ملی مفاخر لسانیات کبی نقطه لردن بر چوق استفادہ لر تأمین ایتمک ممکندر . مع الاسف اسکی خالق شاعر لر من حقندہ بیلکید من نقصان بولونیور . بونقصانمزی جونکاردن تلافی ایتمک قابلدر . زیرا بونلرده قدیم خلق شعر لرینک نمونہ لرینی کورمکله برابر جونکاری طویلایانک حیاتنده ایشیتدیکی ، کوردیکی و یاخود آتالردن دویدینی شعر لری اوزمانک بویوکلرینه طاند نکتہ لری ، لطیفہ لری خلقک او زمانده کی اداره دن ممنون اولوب اولمدیغی آکلامقده امکان داخلنه کیریور . عثمان اوغللری زماننده آنادولوده صیق صیق چیقان داخلی اختلافلره دائر دوزولمش منظوم پارچہ لره تصادف اولونور . بونلردن ده خلقک نه ایچون و نه کبی اسباب و عوامل آلتنده قیام ایتدکلری آکله شیلیدور .

جونکلردن (دده جونکی) یعنی دده

مجموعہ سی ، بر چوق حکایہ ، فقرہ و منظومہ یی حاوی اولان (چلبی جونکی) اسمندہ کی بویوک مجموعہ مشهوردرکہ سفینہ رسائل « دیمکدر . ۱۹۲۴ ده طبع اولنان سملی لاروسله ۱۹۰۵ ده باصیلان رسملی قاموس فرانسویده : « جونک ، چین و ژاپون اصولنده ، مودہ لنده انشا ولنان هندوچندہ مستعمل بلکن کیسنہ دیرلر . جونکارد کزده شایان حیرت درجده ایشلرلر » دییه یازیلیدر . چین مرا کی حقندہ معلومات ویرن مشهور عالم فاسلی سیاح شیخ ابن بطوطہ (جم قصورہ مضمومہ و نون ساکنہ) ایله « جنت ک جمعی اولارق «جونک» دینلور دیه یارار . و بونلر حقندہ ایضاحات ویر . جونک تورکلردن چینلیرہ ، بونلردن ژاپونلره اورادن هندلیرہ وصولکردن اروپا لسانلرینه کچمش تورکجه بر کله اولوب کمی دیمکدر . کرک اورتا آسیاده و کرک آنادولوده تورکلر آراسنده فارسی و عربی لسانلرینک عمومیلشیدیکی زمانلرده « جونک » اسمی ، یرینی اکثریت اعتباریلہ « سفینہ » آدینه ترک ایتمش . بوندن سوکره جرنک آدی یرینه (سفینہ شعرا ، سفینہ بلغا ، سفینہ نفائس و سفینہ رؤسا) اسملرینه تصادف ایلدیکنی کورییور . زیرا آرتق خالص تورکجه قاباصا اعداد کیریوردی . بر زمانلر کرک اورتا آسیاده و کرک آنادولوده تورکلر آراسنده دین ، علم و ادبیات لسانی اولارق عربی فارسی لسانلرینک عمومیلشیدیکی معلومدر . تورک اوغلی تونک اولان سلچوق حکمدار لری باجمله سیاسی و رسمی مخبرہ لرینی فارسی اسانیله یازییوردی .

ینه معلومدرکہ او زمانلرده بو حالہ قارشلی بر عکس العمل یاپیلمشدی . آنادولوده تورک ملتہ ملی بر تصوف اهدا ایدن و عجمپرستلکده کی وخامت کورن (حاجی بکتاش ولی) قرہمان

سنک دیک واعوجا چلبی بوللردن آغیر آغیر اینکن ، حشمتلی اندامنی دام زیادہ بوکستور کورون بولنار دانغی سماره قاریشان بیان و اصیل باشی صالایرق — اوله دیدم ، اوله دیدم ، دییوردی !

اسماعیل حبیب

خاندانك ايكنجى حكمدارى (محمد بك)
ايله كوريشوب فارسى لسانى عليهنه مقابل تدبيرلر
آلديلر . وتوركجه بى رسمى لسان اولارق اعلان
ايله ديلر .

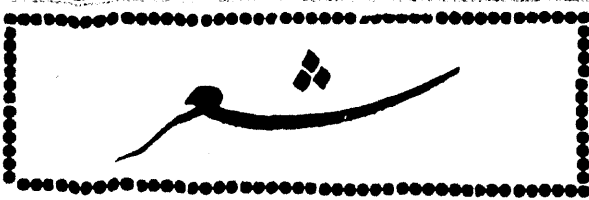
ايشته بويوك شهرلرده كندى لسانى
برينه بشقه بر لسانه ياران قونوشان فتوا
ويرن ، اولو تكثيريسنه حس اتمدكلرينى پاپاغان
كچي سييله بوب دهاسنك مقبول اولديغنه قانع
اولانلرك يرينه اوزلسانه صر قاتمان كوكدر نده كي
سوكيلرينى ، دردلرينى هيجانلرينى قلبندن قوپان
دهالرينى اولوتكريسنه صونان خلك سسنى بز
بو جونكلردن اوكره نه جكز .

سلفكه :

محمود مسعود

معارف مجموعه سی

« جونك » لر حقنده بزه بو مقاله بى كوندرن
« محمود مسعود » بكدن رجا ايده رز ، بزه ايچ ايلنده
بولنديغنى سويله ديكي جونكلر حقنده ده معلومات و برسون .
بو رجا بى يالكنز كنديسنه دكل هر كسه يازيوزر .
هر كس بيلسون كه خلق شعرلرينه هاند اسكى بر
« جونك » تورك حرشه اك بويوك بر خدمتدر .
ملى بئلكمرك اك نورلى واراني اولان خلق ادبياتك
مع التأسف قيمتى آنجق صوك سنه لرده آكلاشيلدى .
اسكى مدرسه علمى خلق ادبياتنه هيچ اهميت و بريمه دى ،
او ادبياتك بر چوق بديعه لرى او يوزدن سونوب
كيتدى . اسكى جونكلر ايسته نسيانده قالمش او
بديعه لرك قيمتلى خزينه لريدر . يالكنز جونكلردن
معلومات و يرنلر ، بزه او ملى شعر مجموعه لر ينك
قابلىرى ، يازيلرى ، تاريخلىرى ، تفرعاته هاند خصوصياتى ده
بيلد برسونلر . اكر « جونك » لرى كنديلرينه ينه
اعاده ايديلك اوزره عيناً مجموعه مزه كوندريلر سه
بوسونون منتدار قاليرز .

تصويت

— اشغال سنه سنده چوقور اوواذن طور و سله —
افقه قيزيل آلهول بارچا بارچا ساچيلدى .
سيسلى يوللر آچيلدى . سيسلى داغلا آچيلدى ...
بش قافله بش قولدن ياربيوزر داغلىرى ،
آرقازنده قاليبور ، يشيل يوردك باغلىرى .
آرقازنده در وطن . يارالى أسپر وطن .
آل دوداقد قيزيل قان ، آياقلا دره قيزيل قان ؛
آشبيوزر ده رله ، ايسسز آنكبن واديلر .
ياشلى كوزده مذيبار اريبور برر برر .
داليبورز چاملردن ، قوقلايارق رچينه ،
صاف آلتلى داغلك حر هواسى ايچنه .
كوكلزده اورمانك ، ايكلده بن نفسى ،
كوكلزده وطنك آلهى ، بايغبن سسى ...
خسته بكنزلى كوش آق ده كيزده قاب اولدى .
داغله قورقو دولدى ؛ سياه حزن دولدى .
آجى ، صوثوق بر روزكار قامچيلاركن چاملرى ،
بر يايلايك كوروندى ، سغق چوكوك داملرى .
عصراق جه و بزلره باغلاقد حيوانلرى .
« قلكيزه كومكز بو آجى زمانلرى ! .. »
ديه بر سس بوكسادى ، يانان قلك بربندن .
قانا بوردى كوكلكر شيمدى درين بربندن .
آهنه نهر كك معلم مكته بى او چونجى صنفندن

رضا بورد

وهيزه لر

مليتسز وطن ملتسزط ، پراق ديمكدر .

§

عبادتى ريا ، ريانى عبادت ياهق : ايسته اك
كوتو دين .

§

كتاب علمك شعور اولمش بر تجلميسى ، حيات
علمك فعل قالمش كنديسيدر .

جنوبی آنا دولو تاریخیندن یار اقلر

ماضیده آطنه

— ۳ —

رمضان اوغللری

— ۱ —

تاریخله جغرافیایک چوق صیق علاقہ سی اولدییی معلومدر . جغرافیایسی مساعد اولمایان پرلده مهم تاریخله دوغامیور . بعضاً کوچوک برجغرافیایان سرت بر تاریخ چیقار . بعضاًده داما مهم برجغرافیایان دوغان تاریخک پلته حالنده اولدیغی کوروروز . ایشته « چوقور اووا » حوالیسی ، اراضیسناک انبات قدرتی اقلیمک خصوصیق ایله مهم برجغرافیایه مالک اولدیغی حالده تاریخ اعتباریله او نسبتده اهمیتته نائل اولامادی .

چونکه بو حوالی بویوک قطعهلرک کنذرکاهنده ، او چ قطعهلرک سر حدنده بولونیور . اراضی منبت فقط دوزدره ، طوپراقده کی فیض اسکیدن بری استیلاره بر محرک ، اراضینک دوزلکیده استیلاره برسهولت اولیور . بر طرفده آنا دولی ، شرقده عراق ، جنوبده سوریه و او کاهربوطاً مصر ، ایشته بو او چ قطعهلرک طاشان هر استیلا اولا چوقور اووایی چیکنده دی . بو حوالی ، او او چ قطعهلرک دولتره یا سر حد اولدی ، یا کنذرکاه . اونک ایچوندرکه بوتون تاریخ دورلرنده بو حوالیده مستقل ، پایدار بر دولت تأسس ابتدیکینی کورده میوروز . بو چوقور اووا تاریخه چوق قاریشدی ، فقط تاریخی قار - یشدیرامادی !

تاریخه فاریشماسی موقعنک اهمیتندن ، تاریخی قاریشدیراجق قدر قوتلی بر دولت تشکیل ایدهمه - مسیوه موقعنک بوکا مساعد اولماسندن ایدی . « رمضان اوغللری » بر حکومت تأسیس ابتدکلی زمان ، ایشته جغرافیا نقطه نظرندن بویله بر طال - لسنرکه معروض قالدیلر بو جغرافیا اونلرک قوردقلی تاریخده درمانسز ، دهسته کله دوران ، متبوع دکل تابع بر تاریخ یایدی .

آنا دولیده کی سلجوق دولتی ، داخلی اختلافله ، خاندن غوغالری ، مغللرک مبادی مداخللری بوزندن منقرض اولوبده بر پر اون قدر تورک بکلکلی

استقلال اعلان ابتدکلی زمان بونلرک ایچنده اک قوتلیلردن بری ده رمضان اوغللرک حکومتی ایدی . بو اون قدر تورک بکلکرینک مختلف مقدراته معروض قالمالی ، کیسناک ارکن سوئمسی ، کیسناک عصرلرجه مستقل قلماسی ، کیسناکده هپسنی استیلا ایدهجک قدر بر قدرت کوسترمسی ، سادهجه او بکلرک باشلرنده کی خاندانلره عائد مزیتدن دکل هپ جغرافیایک مقتضاسندن ایدی .

او اون بکلکک ایچنده ، قره عثمانک کوچوک بکلکی قوص قوجه بر عثمانلی ایمبراطورلغته انقلاب ایده بیلمشسه بوئی تاریخ یرینه داستان یازان اسکی مورخلرک زعمی کیی اوخاندانک درایتنده دکل ، عثمانلی بکلککنک جغرافیایاسنده کی طالعه آرمالی یز . او بکلک سرحدده ایدی ، و یزانسه قومشو ایدی . فتوحاتی چوروین یزانسندن یایدی . کافرستاندن هر پارچه نک آیشی بر استیلا دکل بر غزا ایدی . عثمانلی بکلککنی ایمبراطورلوق یایدیران اونک یزانسندن روم ایلی بی آلاجق بر موقعه بولماسندن دی .

اون بکلکک ایچنده جغرافیایک نقطه سندن اک طالعلی اولان « عثمان اوغللری » نه مقابل اک طالعلی بولنانده « رمضان اوغللری » اولدی . دیکر متوسط طالعلی بکلککردن ، مثلاً « چاندار اوغللری » قسطمونی حوالیسنده ایکی عصردن فضلہ مستقل قالا بیلمشله ، او بکلکک آره سنده اک بویوک و اک قوتلیسی اولان « قره مان اوغللری » استانبولک فتحندن صوکره یه قدر حکومتلرینی یاشانه بیلمشله ، لاکن رمضان اوغللری ، داما ایلک زمانلرده استقلال لرینی غیب ایدهجک بر اضطراره دوشمشلردی .

رمضان اوغللری نکل ناصل نامساعد جغرافی شرائط اورتاسنده بر تاریخ قورمق ایسته دکلرینی دوشونه لم : بر طرفدن غرب و شمالده « قره مان » بکلکی واردر ، سلجوق خانداننه اک حقلی بر وراثت ادعا ایدن بو اک بویوک و قوتلی ، عینی زمانده بو اک عنود بکلک ، رمضان اوغللری ایشته بونکله چار - یشفه مجبور دی .

صوکره شرقده ، ایستان داغلرینک صارب ساحه سنه استناد ایدن ، آنا دولینک اک اوزاق یرنده بولوندقلی ایچون « یاووز سلیم » زمانه قدر استقلال لرینی محافظه ایده بیلن « دولغادر » اوغللری ، چوقور اوواده کی بکلک اونکله ده مبادی مجادله حالنده بولندی .

صوکره جنوبده سوریه و حلبه حاکم قوص قوجه مصر دولتی ، عثمانلیرک قومشوسی اولان یزانس کیی چورومش بر دولت دکل ، دینچ ، مغرور ،

تاریخی فقہہ لر:

اوغورسزلق !

« آوجی » لقبیله مشہور « محمد ربیع » اسمی ارستندہ آوہ غایت مراقلی ایمش . ذاتاً ہر ایشی وزیر وزرایہ براقش ، کندیمی ادرنہدہ ذوق و صفا ایله ، ہر کون بر چشید آوہ چیتمقلہ مشغولدر . پادشاہ بر کون ککلیک آوینہ کیتمش . آقشامہ قدر آولاندیقی حالده بر ککلیک بیہ وورامامش . معلومیا ہمسنگ قافاسی خرافیلہ دولو . او کون آویاہامامہ سی اوغورسز بر آدم کورمسنہ حمل ایخش . دوشونوب طاشینیور ، او کون سرایدن چیتنجه درویش قیافتلی بر آدم کورمشدی ، بوتون اوغورسزلق اونک یوزندندر ، درحال بو دوریشک بولماسی ایچون ارادہ صادر اولیور : — قیصہ بویلی ، اوزون صاجلی ، آقشاق یورویشلی ، پڑمردہ بر قیافتلی بر درویش ، بو آدم مطلقاً بولوناق .

بوتون معیت خلقی شہرک دورت بوجاغنی آقصارمہ ایدیورلر . درویش یاقالانوب جسورہ چیتاریدیور . پادشاہ کورونجه طانیور و پرحدت باغیریور : — سنی اوغورسز حریف سنی ، بو صبح ایرکندن چیتنجه اینک دفعہ سنی کوردم ، نحوستک یوزندن بر ککلیک بیہ وورامادم . کل جلاذ باشی آص بو میفتسز آدمی !

دوریش باقش کلہ کیدیور . پادشاہہ دیمین کہ : — اوغورسزلم یوزندن آصیلورم ؟ یالکز اولومہ کیدن بر آدامک شرعاً صوک سوزی دیکلنمک

استیلا قدرتی حائر ، آنادولر دہ سلچوقیلرہ و موغولارہ قارشی دفعہ لرہ مظفر اردولرینی جولان ایتدیرمش بر دولت .

داہا صوکرہ روم ایلیدہ قازاندیقی ثروت و قوتلہ آنادولی بکلکلرینی بر بر اورتادن قائد براق طوروسلرہ دایانان و رمضان اوغلاری حکومتک اکسہسنہ بین متسع و معظم عثمانلی امپراطورانی ؟ ایشتہ رمضان اوغلاری ہر طرفدن بویلہ کندیلرندن قات قات قوتلی تاریخلرلہ محاط برجغرافیاہ دوشدیلرہ : رمضان اوغلارینی تدقیق ایدرکن حرکت مبدأمن بونی دوشونمک اولمایدر .

سررک تکین

لازمدر ، نمدہ ایکی سوز سویلہ مہمہ مساعده یویوریلوری ؟

پادشاہ حالا حدقی اوستندہ :

— پکی نہ سویلہ جسکک چابوق سویلہ دیور . درویش دہ سویلہ یور :

— ذات شاہانہ کز بو صباح ایلک دفعہ بو قولکیزی کوردیککیز ایچون ہم اوغورسزلم یوزندن بر ککلیک غیب ایتدیکز . لاکن بو قولکیزدہ بو صباح ایلک دفعہ ذات شاہانہ کزی کوردم ، بنده بو یوزدن کلہ می غیب ایدیورم . حق الانصاف دوشونکز ہانکیمز داہا اوغورسزدر !

طوروسلردہ . . .

تیرہ یورکن دالاردہ آیک باغین ایشیغی ! خوروزلر ٹوتوشورلر . . اوغلاقر مہلہ شیرلر . درہ لرہ سینینجه بر کولک قیریشیغی ، یاماجدہ بریلرہ چوبانلرلہ دردلہ شیرلر . .

صاچارکن قیزیل شفق قیزیل قیویلمجمنی اختیار کوبلو چیتار یالین آباق طوروسہ . تارلاسنی قازارق آیر کندی خینجینی ؛ باہی بو اختیاری اولو تاگری قوروسہ . .

چشمہ بہ تیمارک کوز یاشلری قاریشیر ؛ اولرک یوق آناسی ، تارلاری ، باغلی . قیشی کچ . . یاز کلنجه چیتارلر آغیر آغیر اونلرہ یاتاق اولور ماوی « طوروس داغلی ! » ۳ - ایلول - ۹۲۷ - کولک یابلاسی

طہ آی

رہینہ لر

انقلاب کورونمہ بن (موجود) ی کورون (معلوم) یامقدر ، ایجاد یوق کشف وار .

شہرت دہ قادین کبی ، نار ایت ، کلیر ؛ نیاز ایت ، کیدر .

سویلہ دیکی سوزلرلہ بویون انسانار اولدینی کبی سویلہ بن آدملہ بویون سوزلردہ وار .

خلق ییل کیلری

ملی صرتمزدن

بازانه: ع. رضی

بو کون آنادولونک بعض یرلرنده - بالخاصه محیطمزدده - ملی حرتمزی بوتون کوزه‌لکی وکنجلیکی ایله یاشادان بر چوق «عشیرتلی» واردرد. بونلرک ایچنده: [ایلیکلکی، تاجیرلی] کبی زمره‌لر تورکو-لرینک ائک مشهور اولانلرینک اسمنه «دویوق» تسمیه ایتکده درلر شوخالده: (شعر) ک تورجکه اسمی «دویوق» در.

«دویوق» ک ائک شعوللی معناسی [حسی] ایله ترجمه ایدیله بیلیر «دویاق» ده حساس دیکدر. بو وزنده: [صولاق؛ قوباق؛ چوراق] کبی برچوق کله‌لر حالا قوللانیمتده در.

بن، ناچیزانه سیاحت و تدقیقاتم آره‌سننده: دویوقلرک عددینی وزن و قافیه حتی معنا اعتباریله (۱۳) ه قدر صایاییلم و بونلرک اسملری دکیشدکجه معنارنده چوق یوکسه‌ک وحمیری فرقلر کوردم.

اسم ونوعلری شونلردر: [ته‌کهرله‌مه، آغیت، قوشما، باغیرتلاق، ده‌یش، مانی، صاباو، بوزلاق، آتماجا، قایاباشی، نیننی، اوکود، دوراق] در.

علی العموم (دویوق) ک [شعرک] انواعی بواسمئلره اک ممتاز بر تصنیف و ائک کوزل توزک خلق ادبیاتی نمونه‌سی اولاجق درجده قیمتلیدر.

مرعش جوازنده مسکون (ایلیکلکی) عشیرتی آراسنده حالا: [بوآدام چوق دویوق بیلیر] کبی جهلر ایچنده (شعرک) تورجکه‌سنک دویوق اولدیننی افهام ایدن کله‌لر تکلم ایدیلکده در.

دیگر عشیرتلی اکثریتله شعرک اسمنی تورکو اولارق تلتی ایتکده درلر.

بوتون بونلره رغماً (دویوق) کله‌سی دورورکن وبوبله کوزل بر کله‌مز وارکن وشعردن ده‌ا چوق کنیش بر معنا یاشادیرکن سه‌ویملی یازیلرمنه شعر دیمکده اصرار ایتک ایچین بر سبب آراشدیرمق عبندر ظن ایدرم.

یاربوز ناحیه‌سنک چام چاتاغی یایلاسنده یوز اوتوز یاشنی متجاوز خاص کون اوغلی علی آغا اسمنده محترم بر ذات واردی. کندیسندن تورکو ایسته‌دیکم زمان تورکو کله‌سنی چوق کوچک کورهن [۱] تکیه ادبیاتنک ایچنده بوتصنیفک دوراقدن ماعداسنک اسملری باشقه صورته یاد ایدیلکده در.

مومی‌ایله سرت بر سسله: — افندی، ده‌ده‌لرمنز تورکونک آدینه (دویوق) دیردی. بز شمعی دویوقک قدرینی آلتدق، اسمنه تورکو دیدک، یازیق دکلی؟ دیدی... [۱۸-۶-۳۳۸] بووثیقه‌ده بزم مطالعه‌لرمنزک دوغریلغنی اثبات ایدمک درجده قوتلیدر. چونکه علی آغادن ایشیدوب نقل ایتدیکم پارچه‌لرک هیچ برنده شمعی‌یه قدر منفی قناعتلر کورمدم.

تورک (دویوق) لرینک افاده ایتدیک معنارله (۱۳) پارچه‌یه آیریلان اشکالی عاجزانه شو صورته تثبیت ایدلشدر. [۱]

ته‌کهرلرملر:

۱- افاده حکیمانه، ۲- ضرب امثال، ۳- تشبیه و مجازی مصراعردن عبارتدر.

مثال ۱- [اوفکه کیدر آما: یوز قیزازمه‌سی کیتمه‌ز]

مثال ۲- [بون، بونیین، بول، بول باقار]

مثال ۳- (نه اولسه‌ک؛ کون: اولامازسک)

آغیتلر:

هر مصراعی (۴ × ۴) یاخود دوغریدن دوغری‌یه (۸) هجالی اولان (دویوق) لردر.

(آغیت) مؤثر رقه‌لری؛ ماتملی کونلری؛ مرثیه‌لری تصویر ایدر.

برنجی، ایکنجی، اوچنجی سطرلرده قافیه عیناً تکرر ایدر. یالکیز دردنجی مصراعلر هر بخرده دکیشیر. یاخود صوک مصراع تکرر ایتک شرطیله عموم قافیلر عیناً دوام ایدر.

غازی محمود حکیمه‌سندن مثال: [۲]

کوزومک اوکنده دوردی

باری باشندن اوردی

— مابعدی اونجی صفحه‌ده —

[**] (چتال صقال محمدپاشا) اصلاحیه‌نک بعض اشقیالرینی تأدیب ایدرکن علی آغاً اوزمان عصاتدن اولدیننی سویلردی. (۱۲۵۵)

[۱] بوشعرلرک تأثیرلری هان عمومیتله موسیقی ایله برابر مقایسه ایدیلکده در.

[۲] غازی محمودک رقیبلری طرفندن صورت اتلافی حقتده کی مؤثر وقعه‌نک سه‌ویکیلیسی امینه‌نک لسانندن سویلنمش بر تورکونک یالکیز صوک بخریدر.

غازینک ایلك آطنه سیاحتندن خاطرهلر

— ۳ —

طرسوسك قيمتی

[بش سنه اون غازی نك ایلك آطنه سیاحتنه اشتراك ایاز اسماعیل حبیب بكك « حاکمیت ملیه » ده منتشر انطباعرلندن طرسوسه عائد اولان مقاله بی ده بونسخه مزه اقتباس ای دیوروز :]

قاچچی قربانده ، یاننده کی ذاته دوغرو اکیله ريك ، سوله مکدن صیقیلیورمش کبی ، « نه دیرسك بس قربانه باقامام » دیدی : آه ، بر قوبونك قانندن اورپرهن غازی !

بورایه دیکر بر خاطره بی ا کلیهیم : قونیه دارالعلماتنك ساسره سنده میدك ، قیزلر هلال احمره عائد بسیط بر پیه سی تمثیل ای دیورلردی ، حریدن

علیل دونق کنج ضابطه نجیب بر حسله نشانایسنك بوزوکنی اعاده ایتمك ایستبور ، قیزده یسه نجیب بر حسله بونی د ای دیوردی . بو صحنه حریدان ایدرکن پاشا مندیانی چبقاردی ، کویا کوزلرینی اوغوربورمش کبی ، کوزلرنده کی ایکی قطردی سیلیدی : آه ، بر جوجقی صحنه سنده معصومانه بر مکله به آغلا- یان غازی !

برده بویوک ملت مجلیسی کر- سبسنده بویوک ظفرک داستانی آکلانان غازی بی دوشونبورم : بوتون دوشمان فرقلری تورک حماساتنك چلیکلر ایکی اولومدن بر آغ ایچنده آلینمشدی . او فرقلردن برینک بر ایکی ساعت ایچنده و بر نفری قورتولماقی شرطیله محو و نابود اولیشنی تصویر ایدرکن باشقه بر تعبیر بولمغه لزوم کورمکسزین ، سادهجه ائلك بر اشارتیله اکتفا ایتمش و سادهجه « بر طرف ای دیلیدی » دیمشدی !

ایکی یوز بیک کیشیلک بر دوشمان اوردوسنك بش کون ایچنده محو ای دیلیدیکنی کورن ؛ حرابلر و محشرلر اورتاسننده ، اک قورولج منظره لره ، غرانیات قایدن بر هیکل کبی سرت ر قیریهامتسزین باقن او کوزلر شیمیدی قانی آقان بر قوبونه باقمیور و بر مکتب چوجننك صحنه ده کی رولنه باقارق آغلیبور ؛

... طرسوسك دینه کشزده حالا قصبه کورونمیور . ده میند نبری کورونن زمرد بر نورا اورتاسنده کیشیف بر آغلیق کومه سیدر . آغلیقک یشیل ذروه سیله اوپوشن بر قاچ بنانك دامتی خیال میال سچه ريك آکلادق که اوراده بر شهر وار . تورک کبی محوبتلی ، تورک کبی کیندینی بردنبره کوسترمك ایستهمین ، تورک کبی آنجق ایچنه

کیریلدیکن سوکرا هویتی آکلا- شیلان بر تورک شهری : مره یندن سوکرا طرسوس بزه آلا فرانغه در سوکرا آلا تورقه ، سوسدن سوکرا ساده لک ، جلادن سوکرا صمیمیت کبی کلدی ! بو حالی استقبالمزک طرندن ده آکلادق ، استاسیوندن شهره قدر یازیم ساعتاق جاده نك ایکی طرفنه صیرالانان اونوز قرق بیک کیشیلک کتله نك ورتاسنده داها ایلك آدیلمی آتارکن دویدم که باشقه روحلی بر خلکک قارشیننده ، باشقه هوالی بر مملکتک ایچنده یز . بوتون بو ازدحام بزده ندی ، بوتون بومسا- فه بی صایسز خلکک خنجره لرندن چیقان صیجیاق جوششله ؛ و هر بش آدینده بر کیلن

خلق شعرلی

(مبرللو) بر سنانه

بیک بش یوز آدیمه نشانه دوردک از اوغلی ارلرک بلنی قیردک « جوق کوزه کوپر یسندن کیملری ووردک ندفرتیتره نك حریدانی چوللو

آنی ارقورسه ک آکلارسک بهی قابوکه دورورسه ک اولورسک ایی تورکستانده بریکیت توره بی دهی غاغله ویردک جهانی چوللو .

آینالی مارتیندن هریدانی کوروک بکینار ایچنده قوچ کبی بوروک زنگیندن آلبرده زو کورته و بوروک سن خیرسز دکلسک مال خانی چوللو !

قربانلره برابر اوغولتولی هوای دینی بر قوقو ایله دولدیران تکبیر و تهلیل نغمه لری ایچنده کچیه رز . هر اصناف جمعیتی بر قربان کسبور ، و هر جمعیتک کندی اسمنی کوسترن بر لوحه سی وار ، هر قربان کسایرکن پاشا وموکب بر آن توقف ای بیور ، غازی هر جمعیت اصنافنك خاطرینی صور دجه جانلی کلانکار ایشیدییوروز : — ایی بز پاشام ، قدومک مبارک اولسون پاشام ، آله ملت باغیشلاسون پاشام ..

دقت ای دیورم : قربانلر کسایلرکن غازی باقمیور . قافاسنی خنیفجه صاعه صوله چورمکده در . بیامم

اوستندہ بز . بوتون شهر اولزده سربلی . بویوک ، کوزل اولر آراسنده ، بودور ، صیصقه قولبه لده وار . طرسوس معموره ایله خرابه بی قول قولہ یوروتیور ! ماضیسز مرسین صوکرادن کورمه بز زنکین کبیدی . حالبوکه طرسوس چوق شیلر کورمش بز اصیل غروریلہ ماضیسنک احتشامنی دوشونیور . بورده هر بز تاریخدن بز یاپراق حالنده . ایشته بولند یغمز شو تپده وقتیلہ «قلوا پاترا» نک سربلی واردی . وصلتنه اولولر هدیہ ایدیلن اومصر ملیکسی عاشق «آنطوان» له ملاقات ایچون آلتون یالذیزی و آطلاس یلکنلی کبیسیلہ بوتپه نک ایشته قدر کلدی . ایشته شو قارشیکی داغک یاما جنده ده «اصحاب کھف» نک مقدس مغارہ سی صافلی . اونلر اوراده اوچ عصرلق بز اویقویہ دالمادیسرلہ بیله بو اعتقاد اراده اون اوچ عصرلق بز تاریخی صولوتیور !

ایشته بری طرفده ، شهرک جنوب شرقی قییسندہ «ساردانا پال مزاری» ، بوتون آنادو- لوتک اک اسکی آبدہ سی . مدھش بر مستطیل کہ دیوار لری نک اوزرنده اوچ آرابا یان یانہ کزہ بیلیر . انسانرک ایلہ دکل دیورک ایلہ یایلمش بز کتلہ . یریلر اوک دونوق طاش «دیورلر . حقیقتہ چاقیل ، چنتو ، بیلیم ناصل بز خرچلہ دوندریش بو قورقونج دیوارلری یالکز انسانلر دکل تاریخده تحجر ایتدیرمش ! ایشته ، «اولوو جامع» ، کسکین بالیق صیرتلی ، مازسلیا کیرہ میدلی ، اوزون انداملی کورونوشنه باقوبده بر مکتب ، ویا بز فابریقہ صاندیغک شوبنا ، دابر چیذیلری ، منقش سرمریلہ اسکی بز معماری آبدہ سیدر . وایشته شهرک اورتا سندہ ، کوچوک بز قبه حالنده کورولن شو یرده «مقام مبارک» در ، دانیال پیغمبرک یاندیغی بز ، وایشته داها اوتده ، طرسوس فاتحک . . . لاکن نہیہ صایمالی : بوتون بو طرسوس تاریخک ایچنه چوملمش بز شهر !

. . . غازی بہ النحاق ایتک ایشته دیکمز وقت ، صیاحد نبری مؤسسہ دن مؤسسہ بہ کزہ ن اونی ، ارکک ابتدائی مکتبندہ بولوق . فرح میدانلقده یایلمش بویکی مذتیک اولوسندہ چوجقلر مینی مینی عسکرلر

ایمان ایتدم کہ او روحده بوکولز بز چلیکله ایچہ بز شاعر رقتی برلشمش : اوروحده قارتالہ کوکرجین ، بااوبلہ منککشہ ، رعده ایله زمزمہ برابر یاشیدیور ! طرسوسک ایچنه کبرک . بوراده قالدیرملر مرسیندہ کی کبیبی معمور دکل ، بوراده کی دکانلر و اولر اوراده کی کبیبی کاملاً کارکیر دکل ، بورانک طاقلری مرسینک کی قدر سوسلی وطنطنہ لی دکل ، لاکن نہ ضرر ، بوتون بولر بزمدر ، بوتون بو سواقلرک اوستندہ بز هوا اسییور ، بوتون بوخلقک ہپسیلہ بز دپلم بز ، دو یغوم بز ، محرابم بز . مرسیندہ کی اولردن آچیق باشلی زنکین توواتلی قالدیلر یاغور کبیبی قولونیا سربورلردی ، بورده کی اولردن ده باشلی اورتولو قالدیلر رحمت کبیبی کل صوبی سربورلر ، اودقیقہ ده بکا قولونیا بیله مشرک وکل صوبی مؤمن کلدی !

. . . صباح ایرکن قالدیغیر حالده باشانک اقامتکھی اوکندہ . کی میدانی غایت قالا باق ، چوغی قالدین بز خاتلہ دولو بولدم . باللی کہ بورایہ فجر دن طوبلا مشر . بز پولیس ، ائندہ قلمچی کبیبی بز شیلہ بو قالدیلری داغیتقم ایستیور . زعمنجہ میدانده کی اوغولتونک باشایی راحتسز اتمہسنہ میدان ویرمیہ جک . لاکن قالدیلر ، پولیسہ قارشی مختلف پردہ دن چیغقلر قوبار- مقدمہ در : — والہی کیتیمم بن پشایی کلیرکن کورمہ دم کہ . . . — ایلہ بوراده دوراجم ، بن قاج ساعتک بولدم کلدیم بیلو- کمی ؟ . . .

ایشہ مداخلہ ایتدم . پولیسہ آکلاندم کہ پاشا اونک بو حالنی کورسہ انا رخی قییار . بز پاشا ایلہ کلدیکمی آکلایان پولیس اورک رک چکیلدی . بیکلر جہ کوبلی قالدینی بکا دعا ایدیور : بز ، بو قدر ہیچدن بز ایشلہ ، او قدر حدودسز بز دعایہ مظهر اولق ، کیر بیکلر مدہ صیجاق بز ایصلاقلق وار !

بروغرام . ووجینجہ طرسوسدہ یالکز بز کیجہ قلاجق ، طرسوسیلر او قدر اصرار ایتدیلر کہ بز کون داها قالدق . بوندن بلاستفادہ شہری کزیز یورم . یشیلہ بز یامش بز قانا طاسی کبیبی دوران شو تپہ نک

خلق شعرلری

عثمانہ اوغلی دستانی

هر طرفدن فرمان اولدی وستیکہ باشکہ بز چارہ بول عثمان اوغلی تام دورت وزیر تعین اولدی اوستیکہ قرق بیگ عسکر ایله بیل عثمان اوغلی .

عالم نفیر عام ، چیقیدماز باشہ شانک سنک انکار اولماز حاشا بیلہ سیک یالکز بز نصح پاشا دوکوشہ دوکوشہ اول عثمان اوغلی

دیرکہ علی سکا هزار آفرین ستندہ بز اوچق اولمالی یرک بیگ یکریمی آلتیدہ کسیلدی سرک بقا چوللرندہ قال عثمان اوغلی

خلق بیلکیری

— یدنجی صیغه دن مابعد —
قوشك بیلکیر «محمود» آغدی
امینه یاد ایله قالدی ... هی ...

قوشمار :

طبق جورجه لر کبی ، سویله نیشنده سرعت
واویناقلق اولان واکثریا «عشق» ترنم ایدن پارچه لره
ویریلن اسمدر .
هرمصراعی (۸) هجا ؛ قافیہ لری برنجی وایکنجی
مصراع لری عیناً اوچنجی دکیشک دردنجی : برنجی
وایکنجی کبی : ولور .
یاخود : قافیہ لر هر ایکی مصراعده ده کیشک
شرطیله دوام ایدر و صوگ سطر لری تکرر ایلر .
بونلردن ماعدا (۳ × ۴) هجالی اولان لری ده موجود
اولقله برابرده باشقہ نوع لرینه تصادف ایتمک ده ممکندر . [۱]

کبی صبرالاشلردی . حو پلامق چاغنده کی یاوزولرک
بو حال آ کلاشیلان غازی نیک خوشنه کیتمه دی . چوجق لری
کندی ایلہ چوپرہ رک قوشدیرتمغه ، اولره قوشولی
اویونلر یاپدیرتمغه باشلادی ؛ غریب تضاد : پروغرامسز
ایش کورمه یین بو دماغک پروغرامدن خوشلانمایان
بر روحی وز !

شلاله موقعنده بز : فابریقه تک باغچسی رنگارنگ
چیچکلره بزہ نیش ، پورتقال ولیمون آغچلرله ماطر ،
قالیچه کبی طرحی . ظریف بر قریہ . اوکرده ده
طرسوس نہری ، محشم بر شلاله حالده ، دیو
اندام قایارک صیرتدن آقارق ، نامتناهی بیاض
کوپوکلرله ، بلور بر منظره ایچنده اوغولدارکن بکا
اویله کلدی که نہرک بوراده شاعر لکی جوشمش ، داوودی
وقولاق لری دولدیران برسسه انکین بر شعر او قویور ،
غازی ده غایت نشئی : — هایدی چوجق لشر
اوقویکیز . . . — هایدی چوجق لری زیبک اویونی
اوینایکیز ؛ دیبور . بش آتی قدر فوطوغرافچی متادیا
باشانک هر وضعیته فوطوغرافی آلیورلر . نهایت
بری باشانک مارول بیرکن فوطوغرافی چکدی :
— آه ، باشام تام مارول بیرکن چیقیدیکیز .

— نه یابالم ؛ باشاسک دیدیلر سه مارول بیدیه دیلریا ؛
بیلیم نرہ دن عقلمه کلدی . « بویوک آسکندر » بو
نہر ده بیقانش وخته اولش . « بویوک غازی » ایسه
بونہرہ باقارق منبسط اولیور . آه طرسوس ، طرسوس ،
سنک سینہ کده کچیردیکیز ، شن ، صمیمی ، جاندن
دقیق لری هیچ اونونامیاجم . اسماعیل مہیب

قرمجه اوغلانندن مثال -۱-
خاطر بیلہمز اوشاق اولسہم
بر آطلاسدن دوشک اولسہم
کاه آلتندہ ، کاه بلندہ
یارہ بر شال قوشاق اولسہم

اوغوزک اوغلانندن مثال -۲-
کوکلم سهودی دلبر سنی
هیچ آوتما یوک سن بنی
صباح ایرکن کوردم سنی
کوزلرک اولادی بنی :

قرمجه اوغلانندن مثال -۳-
کوکلک تخی یارم ... قلبک بختی یارم
یا ناغنده کوز ایزی ؛ .. سکا کیم باقدی یارم
باغیر تلاق لر :

مقام حسین ایله سویله تن و چوق دفعہ لر فریاد
واویلاری تمثیل ایدن (طور) قوشمه لر ، آغیدلر ،
اوکودلر و صاغورلرک ہیئت عمومیہ سنہ ویریلن اسمدر .
باغیر تلاق : اورمانلرک حزن اوغولتولرینی ؛
ایرماق لرک خیرچین چاغلا یانلرینی ؛ آغیلر ده کی داوارلرک
شاعرانه صدالرینی سکوتک ایچینه کومهن بر نوع
ساده و بوکسه ک صدانک سامعه لرده بر اقدینی مؤثر
حسلر ایله سوسله ن تور کولریدر .

باغیر تلاق لردہ موفق اولق ایچون موسیقی ده صدا ؛
شعرده ندا اجرای حکم ایدر . غایت ایچہ واوزون
بر سس و نامتناهی ادات ندا برنده قولانیلان (هی ...)
لر لازمدر [۲]

مائل بکدن مثال -۱-

پادشاه یاننده قیمتلی وزیر ... هی
زده آ کارسہم اوراده حاضر ... هی ...
دریالر بکجسی یوز آتی خضر ... هی ...
باشی یوز دومانی داغ لردہ قالدیم .

قرمجه اوغلانندن مثال -۲-
دنیا (قرمجه اوغلان) فانی ... هی ...

[۱] « حرث » ایشلرنده وظیفه طوبلامقدر .
بناء علیہ بو قدرینی اوکرندیم . احتمال سرور زمانه
بوشکلر بوزلرجه اقسامده آریلابیلیر . . . یاخود
حالاکده موجوددر ، اوکا قاریشام ، بزده بو قدر .
[۲] باغیر تلاق لر هم ایریک و همده دراماتیک نوع
پارچه لره حاکم اولارک ترنم ایدلکده در .

برہ دوشدی شکرلندی
مجمود بوکا فکرنندی
ألمام سنی کیم کوندردی

دیار خانہ :

کوکدن ألما تکرلنسن
برہ دوشسون شکرلنسن
وارسین مجمود فکرنسن
او ألمایی بن کوندردم

بوتون خلق ادبیاتی حکایه لری تدقیق ایدیلیرسه
بویله مکالمه لردن عبارتندر . بو حکایه لره : بوزلاق و
یاخود ده بیس ده نیلمکده در .

آنجق (ده بیس) مطلقا چوق مؤثر [قویاق]
اولان پارچه لره داها زیاده ویریلن بر اسمدر .
مانی لر :

مانی لر مختلف هجالی و مکرر قافیه لی معلوم اولان
پارچه لردر . عشق ایله بیل باشی کونلرنده بر نوع شانس
ده نه مک ایچون سویله نیر . [۱]

حالا : (مارتیفالی) دنیلن (مارت فالی) اولوب
نورز کونی طالع تجر به لرنده سویله نیر .
مثال - ۱ -

قرانفلسک قرارک یوق
غنجه کواسک تیمارک یوق
سنی چوق بن سه وهرم
سنک حالا خبرک یوق

بونک کیبی پاک چوق مانیلر زما تمزه قدر گویلر
و شهر لرده مبنولا سویله نیلمکده در .
بالخاصه : حرثه عائذ اولان بو عادت قادیلرمن
طرفندن کمال اهمیتله محافظه اولنمقده بر دوامدر .
مثال - ۲ -

شو داغلر اولماسهیدی
چیچه کی صولماسهیدی
تولوم اللهک امری
آیرلیق اولماسهیدی
صاغولر :

خلق شاعرلرنک : معشوقه لرینی و یاخود مشهور
ذوآنی مدح و ثنا ایتمک اوززه سویله مش اولدقلری
دویوقلره (صاغو) دیرلر .

بو بر نوع مدحیه در . (صاغلق) ویرمکدر .
قهرمانلق مناقبلری ، خیر صاحب لری ، بویوک آدام لری
و اولنرک نرجه حال لرینی ترنم ایتدیره ن شعر لره هیئت
عمومیه سنه بو اسم ویرلشددر :

[۱] ارکینه قون ، گوینرنده تورکلر تجر به طالع
ایله اسکیدن بری بیل باشلرینی تسعید ایدرلردی .
احتمال بو کوزل عادت آوروپایه بزدن کچمشددر .

طوپراق أهر طاتلی جانی ... هی
خسته لاندیم درمان های ... هی
بر اجلسز تولوم ده یوق ...

ده بیس لر :

تقتیدلر ، مجادلر ، محاربه لری تصویر ایدن تور -
کولره ویریلن اسمدر .

بو تور کولرک افاده لرنده « شدت » بولونور ،
حماستیزی یا شادیر .

هر وزنده کی دویوقلرک معناسنه کوره ده بیس لر
بولونور . بونلردن ماعدا بعض یرلرده (مکالمه)
طرزنده سویله ن پارچه لره ده (ده بیس) دن نیلمکده در .
مائل بکدن بر مثال - ۱ -

قره دومان ویرم آمان
اوستندن قالدیرمام کان
دوکوشوروم خبلی زمان

اولدیرم (دومان) سنی [۱]
قره جه اوغلندن مثال - ۲ -

یارده انصاف یوق ، بنده درمان
یازیق که ایشلرم اللهه قالدی

قاشلری قتلمه یازیور فرمان
سه ودا قلنجنی بویمه صالدی
اوغوزک اوغلندن مثال - ۳ -

أی زندانک خور آدامی [۲]
کوره مدم یوزک های
بوردک غایب اولدی خاقانی

اوراده می آی خان اوغلی
ایلبکی اوغلندن مثال - ۴ -

بیکارلر یوصون توآسون آقاسین [۳]
منکشه لر دوزه چیقسین قوقاسین
کز دیکم یرلره انسان چیقماسین

بن کیدیورم تللی یاللام قال قالان
مکالمه لره مثال - ۵ -

خان محمود :

کوکدن ألما تکرلندی [۴]

[۱] دومان : مائل بکک خصمنک اسمیدر

[۲] غائب اولان شهزاده روسیه ده محبوس ایکن
ونی آرایانلر طرفندن سویونمشددر .

[۳] ایلبکی ارغلی منق اولارق استانبوله کیدرکن
یا یلاسنه حسرتله سویله دیکی دویوقدر . (اوزون بر
حکایه در .

[۴] دیار خان بر ألمایی خان محمودک باشنه
آتمشدی و بو ألما مکالمه سیبیت ویرمشدی .
(حکایه در)

قره جه اوغلان دن مثال - ۱-

کلینک بنلری بسته

قیز بنی ایلهدی خسته

کلین شکرلنمش طاسده

قیز سوزولمش باله بکزه ر [۱]

ایلبلکی اوغلان دن مثال - ۳-

افندم ده افندم نیم افندم

بیغمبر وکیلی ایسته یور دیدیلر

دردیمه یا درمان یا قلمه فرمان

زنجیریم بو بنده حضوره کلام [۲]

عاشق آق آردن مثال - ۳-

تاگری بیکید و بردی زه

سورمه چکمش آلا کوزه

حیران بقیشلی بر غنجه

قوطلو اولسون خنکار قوطلو [۳]

نو شهرلی عاشق ییجی دن مثال - ۴-

سرتسر کزدم بوتون جهانی

نو شهر رسمده شهر کورمدم

امشالی وارایسه کوسترک هانی

نو شهر رسمنده شهر کورمدم [۴]

بوزلاقلر :

بوزلاقلر : بعض وزنسیز و قافیه سز سربست شعرلره

ویریلن اسمدر .

بونلر عادتاً بر نثر پارچه سی کبیدر . اکثر عشیرت لر

(حکایه لره) بوزلاق (دیرلره بناء علیه) دو بوق (ک

شور پارچه لری ده بوزلاق اولارق یاد ایدلمکده در .

قره جه اوغلان دن مثال - ۱-

« آل سازیکی ، کس سسکی ؛ چک کوچکی بورادن»

دادان اوغلان دن مثال - ۲-

« بایراق آچدق ، دوکون قوردوق ، آت

اوینادق بو کویده »

بونلردن ماعدا (قوزان اوغلی ایله رمضان اوغلی)

حکایه لری آره سنده داها چوق بوکا بکزه ر مثالاره .

تصادف اولونور .

[۱] دره بکنک بری کلینی ایله قیز بنی مدح ایتدیرمک

ایسته رکن یکدی بکردن هیچ بر فرق اولماسنی (قره جه

اوغلان دن ایسته مش . وده بویله مدح ایتدیر .

[۲] منفی اولارق استانبولده بولنان ایلبلکی

اوغلی برای غفو حضور حکمدارده (۱۰۹۵)

[۳] آی خانک دنیا به (اوغوزک اوغلی) اسمنده کی

چو جوغی کلدیکی زمان آق آر طرفندن مدح ایدیا یور

[۴] بو پارچه (اوکود) ده یعنی دستانده ده مثال

کوستریله بیلیر .

آتماچلر :

آغاچه : بیلیمجه ؛ معما شکننده سوبله نین شعرلره

اطلاق اولونور .

خالق شاعرلری آراسنده — بالخاصه حکایه لرده —

بو کی پارچه لره چوقجه تصادف اولونور .

خان محمود دیارخانی آلمق اوزره (قاندىبخار) .

کیتدیکی زمان قاندىبخار پادشاهنک یدی عاشقی طرفندن

امتحانه دعوت ایدلشدی .

خان محمود حکایه سندن مثال — ۱ —

سؤال — اونهدرکه : اوسته لردن اوسته در

اونهدرکه : خسته لردن خسته در

اونهدرکه : باغیر صاغی ده سته در

عاشق چو چوق بو معمای بیل نیم ؟

(عاشق بولدورق)

جواب — او بوجودر [۱] اوسته لردن اوسته در

ینه بوجو خسته لردن خسته در

همده اونک باغیر صاغی ده سته در

اوستم بن بیلیم سن اوکرنده کل

(خان محمود)

بونلره عائد پک چوق مثاللر من وارسه ده بومتاله مزده

فضله مثاله حاجت اولمدینی جهته دائما قیصه کسمک

مجبوریتنی حسن ایدیورم .

قایا باشلر :

قایا باشی ، اسمی کی یا لچین و سرت معناله افاده

ایدر . کیمسه سز تنها پرلرده ، قیش کونلر ندره ،

محاربه آراسنده ترنم ایدیلن فغانلره عائد پارچه لر در .

دویوغک سیوری اوچلری قلبلری ده لهر برخنچر

کبیدر غمربنک آلامی ؛ انتقام حسلری هب بوقسمده

اجتماع ایدر .

هر شعر معنا و فلسفه سی اعتبارله قایا باشی اولور .

دهلی یوران دن مثال — ۱ —

کوبیدن آیریلدم چری به کیردم [۱]

صونامک باغیر بنی نشترله ده لدم

کوبیمده بر یامان آیقیری سیلدم

هنجی ویران اولمش چای دیرلر بکا

دامکده بلبل اوتمه سین [۲]

نهوندن جراح کیتمه سین

[۱] بوجو — ایپک بوجکی دیمکدر

[۱] دهلی بوران : روم ایلی ده عسکر ایکن سوبله مشدر

[۲] قره جه اوغلان : خان چیقان سه وکیلیسنه

خطاب ایدرکن

طیقاندون او باقوش سسک
سنده اولاسک بنم کبی
نینقری :

کندیزی ٹولورہ قاتلم
چوق یالواردم یاداسی ویر طاووغه آتالم
اوسته سنه طاووقلر یایلسین دیدی

معلوم اولان پارچہ لر در و چوققورنی اویوتق
ایچون حاضر لانونب سویله بن تورکولدر .
آنادولومزده بو کبی نینقری چوق نفیس پارچه -
لرینه تصادف اتمک کوچ م شی دکلدر .
قر. حسن ده مثال — ۱ —

بو صورتله زواللی چیفتجیلر هر میه شکایت
ایتمشر ایسه ده دردلرینه بر چاره بولامیهرق آج قالمغه
مجبور اولمشلدر .

دوراقلر :

دوراقلر : (۱۱) و دها زیاده هجالی اوزون
مصراعلردن ترکیب ایدن دیوقلرده تسمیه اولونور .
ماتمی و حساست شعرلری فضلجه دوراق اولارق
سویله نیر .

یونلرک هر هجاسی آراسنده سازترنم ایدرودردنجی
مصراعلری ایسه عجله اوقونور . [۱]

—

دکزلیدن و آقداشلرمزیدن طلعت بکک و بریدی
شو تورکو دوراق بر دیوقدن باشقه بر شی دکلدر .
زده نمونه اوله جق بر پارچه سنی درج ایدیورز .

غربی آنادولودن مثال — ۱ —

صالیویرک قیر آتیمی کیشنه سین

مرهم ویرک یارالم ایشله سین

بن کیده رسهم بنم یارم نیشله سین

قویوکولکلرده کوکل اکلله سین

موسیقی ده [آغیر آقصاق] شریقلری کبی اوقونور
آنادولونک هر منطقه سنده یوزلرجه دوراق تورکولر
بولق چوق مملن اولور .

علی رضا

وه چیزهلر :

خطابی اخفاده خطابی صواب کوسترمک
قدر خطا اولور .

§

آ کلامایان (بیک) ک آلقیشنه خایر ،
آ کلابان (بر) ک تقدیرینه پکی .

§

ملتک قلبنه اینمه ینلر باشنه چیقاماز

[۲] تکیه لده بویله پارچهلرک اسمنه (دوراق الهی)
به درلر محرمک - اوننجی کونی اوقونان [آغلاما تمدر محرمدر
بو کون] الهیسی [دوراق الهی لردندر] .

دردلی یورانندن مثال — ۲ —

حسن طانغک آنه کی

درد یانی آرسلان یانغی

عربته در درد اورتانی

نینقی کولوم ، اویو نینقی ۰۰۰ [۲]

نینقیلر همان عمومیتله بو ایکی مثالی یاشاداجق شکل
اوزنده سویلمکده در .

اوکودلر :

اوکودلر : وقایع تاریخی بی تثبیت ایدن پارچهلر
[داستان] دیه یاد ایدیلن منظومه لر در .

مثال — ۱ —

ارکلی قضا سنک هیت آنارربله مشهور اولان
طوروس داغلری آراسنده (ابویس) اسمنده کی
کوینده دیکله یوب عیناً ضبط ایتدیکم اعشار بلاسنه
دائر زواللی کویولورمزرک ملتزم لک آئنده آلان دیهرک
اوکودلری آره سنه برلشدیرمکه مجبور قالدقلری چوق
اوزون بر داستانک بر پارچه سنی تقدیم ایدیورم .

ملتزم ایله چیفتجی آره سنده :

اون کیله ذخیره به بورجکمز وار دیدی [۱]

اوسته صامانی وار کار سزه دیدی .

اسکی ذخیره یوقی اوننده ویر دیدی

(آقسرایده) او - وز دیرلرچاوداری

•••

زده قالان اوکوزلری صاتالم

[۱] بر دورلو دویا دویا تماشا اتمکله موفق
اولامادینی معشوقه سنه اورمانک قویو کولکه سنده
تصادف ایدر .

[۲] دملی یوران رقیبی کل علینک اوننده وایویان
قیزیک باشی اوچنده در .

[۱] دستانک ناظمی کم اولدینی آ کلاشیلاماشدر .

خلق قونفرانساری

معلمك نه در؟

اوج درت آیدنبری ، تور کیه نك هر یرنده اولدیغی کیبی ، شهر مزده ، و منطقه نك دیگر شهر و قصبه لرنده ده منتظماً خلقه مخصوص قونفرانسار و یرلکده در. مختلف موض علمراوزرنده یریلن و بوتون وطنه شامل اولان بو قونفرانسارله معارف وکالتی اک مشکور خدمتلرندن یرینی یاپدی . آرتق قونفرانسار کلیشی کرزل و غیر منتظم اولمقدن چیقمش ، معارف وکالتنک همتیابه بو قونفرانسار وطنک هر یرنده مدون و معین بر سیستم حالنه کلشدر . آطنه ده کی قونفرانسارک اوج درت آیدنبری نصل رغبت بولدیغی هیمز کوردک . مجموعه مزبونسخه دن اءباراً منتظماً بو قونفرانساری درجه باشلا یا جقدر . آطنه مزده بو قونفرانسارله اولامعارف امینی اسماعیل حبیب بکک ، بوتون معلملرک حضوری و کزیده بر کتله نك اشترا کیله یاپدیغی مسلکی حسب حال و خط به ایله باشلانمشدی . او حسب حال بو نسخه مزه عیناً دکلسه بیله ، ضبط ایدینه ییلدیکی قدر ، اساس خطرلیه درج ایدیورز :

محترم آرقاداشر

غروه زبون اولارق کندیمز سوبله ین دکاز ، بو مسلک اچنده کندی کندی میزی آورتمق ایچون شرفلی بر مسلکک سالکی نر دیمیورز ، بو مسلکک شرفنی یالکیز بوتون وطنک دکل جهانک ده اک بویوک شرفنن اولان غازی اعلان ایدیور .

آرقاداشر ، مسلکک مزک شرفی قدر قدرته ده واقفز . آله که خالق اولدیغی ایچون قادر در ، آله انسانلری یارآندی ، فقط هر انسانده برده انسانیت یارآیلاجق ایشه بوا یکنجی ده سن خلقی ایدیورسک؟ معلم آرقاداشر ، یایدیغک بو ایش آلهک ایشه اک یاقین اولان بر ایشدر .

یالکیز بو مسلکده او شرفله بو قدر تک اوموز . لریزه بولدیکی آ غیرانی ده دوشونبوری نر؟ آلهک یارآندیغی بر انسانی اولدیرمه قاتل دیورلر . بکی او انسانده یارانا جمز انساننی اولدیرمک دم بر نوع قاتلک دکلیدر ؟

ای کوچوک بر انسان اولان چوجقده بویوک بر انسانق یاراتایم دیرکن جهلکله ، عجزکله بجرکسزلککله او انساننی محو ایدن کیسه ، یایدیغک ایشک قتلدن فریق اولمادیغی دوشون . دوشون و یتره .

دیبه جکسکز که جمیت بزه بو قدر آ غیر بویوک بولک تیورده مقابلنده یرییور؟ وظیفه مزنی یابامازسه ق قاتل اولق عذابنه معروضه ، بکی وظیفه مزنی یابا . سه ق بزه ثروت ، رفاهمی کلپور؟ آرقاداشر ، ایکی کل نك معنائی چوق وضوحله آیرمالی نر ، « سعادت » و

جمیته خیری اولان هر مسلک شرفلیدر ، مادامکه هر مسلک بو جمیت اچنده بر وظیفه ایفا ایدیور . لاکن ایکی مسلک واردرکه بویوک بر خصوصیتیه دیکر لرنن آیریلر ، بری معلمک ، دیکری عسکرک . چونکه هر ایکی ده کتله ایله اوغراشور ، فردلی دکل کتله لری پورویور . بونی بویوک غازی ، بش سنه اول آطنه سیاحتی یارکن کوناهیه ده ، معلملر یرلکنده و یردیکی قیمتدار بر خطابه ده بوسکک بر بلاغته ایضاح ایتدیلر : « بئ عسکرله اک یاقین قارداش مسلک معلمکدر دیدیلر ، بزم یتیشمش انساننن مرکب اردومز ، سزکده یتیشه جک یاورولدن مرکب اردوکیز وار دیدیلر . ضابط ناصل تعلیم و تربیه دن محروم نفری یتیشدیر بیورسه سزده دماغی بوم بوش کلن چوجنی یتیشدیر بیورسکز ، عسکرک قارشیننده ناصل اولوم صامان حرب وسائطیه مجهز بر دوشمان وارسه سزک قارشیکیزده ده باشقه بر دوشمان واردر دیدیلر ، جهل دینیلن دوشمان که عسکرک قارشیننده کی دوشمان کیبی طوبی ، میترا یوزی بوق ، لاکن اوندن داها قورقونج ، داها تهلکلی بر دوشمان ، کرزه کورونمز ، سینسی ، قرا طلق ، مغلوب ایدیلسی داها کوچ بر دوشمان ، سز معلملر ایشه اونکله چارپیشان مجاهد لرسکز .

مع التأسف سونوک بر کولکک حالده عکس ایتدیره ییلدیکم غازی نك بو سوزلرنن شو حقیقت چیقورکه بز مسلکمزک شرفنی نر ، صرف مسلکی بر حسه و بر

«رفاه» کله‌لی که چوق دفعه بربرینه قاریش‌دیله ،
 حالبوکه یکدیگر نندن چوق آریدر . نه هر مسعود
 مرفه اولیور ، نه هر مرفه مسعود . رفاه که وجودک
 و ماده‌نک ، سعادت که روحک و معنویتک حتی ،
 بز بو مسلکده مرفه دکسهک مسعودده دکلی بز ؟
 تروت هر شیئه واسطه اولا اولو واسطه اولان
 تروتی غایه صائیورز . هر کس ظن ایدیور که اک
 زنکین اولان اک مسعوددر . حالبوکه میلیر نرله
 تروتک اوستنده نه قدر سعادتدن بی نصیب اولانلر
 وار ، میلیر نرله کورولیورمی که بدبختلقدن آتخار
 ایدیور . زنکینک انسانه مطلقاً رفاه ویرر ، فقط
 مطلقاً سعادت ویرمک ، خار ، سعادت رفاهک ،
 تروتک ، ماده‌نک دکل او آنجق روحلرک بر نصیبی
 و روحلره بر موهبه‌در .

شبهه‌سز بو مات معلملرنی آلتدن کلدیکی قادار
 ترفیه چاپیشور ، یالکز معلمار دکل ، ایستور که
 هر مساک مرفه اولسون . ههمز ملتدن رفاه ایستورز .
 فقط اصل رفاهه محتاج اولان ملتی کیم ترفیه ایده‌جک ؟
 دوشونلم آرقداشلر ، دویونولو بر روح ایچون
 مرفه اولیان بر ملتدن کله‌جک رفاه او روحه سعادت
 دکل عذابدر ، بیلورز که ملت بزلی داها فضله
 ترفیه ایده‌مه‌مشسه کندیسی داها فضله مرفه اولما -
 دیندنر ، بزلی رفاه ایچون رفاه ایسته‌یه‌جک خود -
 کاملر دکل ، ملت ایچون رفاه ایسته‌یه‌جک فراغتکارلرز .
 هم معلمک یالکز بزم کیمی فقیر بر ملتده دکل
 اک زنکین ملترده بیله هیج بر وقت تروت ورفاه
 مسلکی تلقی ایدله‌دی و ایدله‌مز . بو مساک بزم
 بلکه اورتا بر رفاه بیله ویره‌مه‌جک ، فقط دائماً
 اک اعظمی سعادت ویره بیلیر و ویریور . دوشون ،
 بیاض بر کاعد کیمی بوش بر دماغی سن دولدیروب
 ایشلیورسک . آ یاغی قایاجق بر چوجنی اوچورومک
 قیسنندن طونوب قورتارمق ، دوشون ، هانکی سعادت
 بوندن داها اصیلدر روحکده او قابلیت وارسه
 ارضک اک مسعودیسک ، یوق او قابلیتدن محرومسهک
 روحک او اک براق سعادتله‌یتره‌یه‌جک قدر حس‌سزسه
 نأفله آرقداش ، بر دقیقه بو مسلکده دورما ، چونکه
 او زمان هم سن بو مسلکه بر یوکسک ، هم بو
 مسلک سکا بر یوکدر .

مسلکمزک شرفنه و وظیفه‌مزک اهمیتنه عائد بو ؟
 مقدماندن سوکرا اصل و موضوعه کیریورم . بر معلمک
 نه کیمی اوصافی وارددر ؟ بونی قونوشاجمز . هپ بیلورز که
 بر معلمک جبهلی و تک افاده‌لی بر هویت دکلدر .
 بزم طاشیدیمز « معلم » صفتی قدر ، و حتی اوندن دد

اهمیتلی صفتلرمن وار .
 اولا ، هر معلم ، معلم اریلقدن داها اول « معلم » در .
 هر کس معلمی « اوقویان » بیلیر ، حالبوکه او داها
 چوق « اوقویان » در . بر معلم ابی « اوکره‌تجی »
 اولوق ایچون ابی « اوکره‌تجی » اوللی . آنجق
 اوکره‌تدرکه اوکره‌تک شرفلی موقعنه چیقاییلیر بر
 آرقاداش مکتبده ایکن ایسته‌دیکی قدر اوکره‌تمش
 و اوقومش اولسون ، اکر او معلم اولقدن سوکراده
 اوکره‌تن و اوقویان دکسه معلم دکلدر .

آرقاداشلر هیج بر وقت مکتبی برغایه تلقی اتمه‌لی ،
 بر معلم مکتبی قطعاً نام بر معلم یتیشدیرمز ، آنجق
 معلم اولوق قابلیتنی ویرر ، بالخاصه کنج آرقاداشلرک
 اهمیتله شو نقطه‌یه‌دقتلرنی جلب ایدهرم ، اکر کندینی
 مکتبدن چیقنجه معلم اولش صائیورسه بیلسون که یالکز
 غفلتنی اهلان ایتش اولیور . ایسته ایکی نوع مأذون
 تیبی : بری مکتبدن غایت پارلاق چیقمشدر . فقط
 معلم اولقدن سوکرا آرتق کتاتی قابادی . دیکری
 غایب ضعیف چیقمشدی ، فقط مسلکده منادی اوقویور ؟
 بز بو ایکی تیدن ایکنجی بی . ترجیح ایده‌رز ، چونکه
 بوروین کریده اولسه‌ده ایلرده دوران ایلرده اولسه‌ده
 کریده صاییلیر .

مدنیت هیج دورمیور ، بشر هر کون هر ساحه‌ده
 یکی بر انکشافه مظهر اولقددر ، بالخاصه بزم مسلکه
 عائد بیلدیلر ، ساعتک عقربی کیمی هر آن یورودیکنی
 کوستریور ، مسلک بز بویه طبقه طبقه ایلری آیدرکن
 بز دوروزسه ق طبیعی مسلک یزدن اوزا قلاشمش و بز
 بو مسلکده دورومق حقی غیب ایتش اولورز . مسلکه
 یورومه‌ین ایسهک بو مسلکدن دکسک .

مکتب ناصل غایه دکل واسطه ایسه اوقومق ده ؟
 غایه دکلدر . اوقومق ایچون اوقومق یوق ، فنا
 اوقومقدن ایسه هیج اوقوماق داها ابی . اوقومقده
 شو نقطه‌له دقت ایده‌جکز . اولا اوقومایی براعتیاد
 حاله کتیرمک لازمدر . او اعتیاد اولونجه ذوق
 اولور . یعنی اوقویان معلم دیمک اوقومایی تریاکیلک
 یاپان دیمکدر .

نأفلاً اوقومایی تروین ایتک ایجاب ایدر . نوط
 آزلارقی اوفویاجمز . هر شیء حافظه‌یه براقیرسق
 حافظه‌ده بزلی براقیر . او قیمتلی موهبه‌بی بر جمال
 کیمی قولانمائی ؟ بلا دیکک بر چوق شیلری او -
 نویدیغه اجبا ؛ نسیان اولماسه‌یدی بله‌مک اولمازدی .
 حافظه‌دین حزیته‌نی نسیانک محافظتی قورتاریور .
 نأفلاً اوقومایی شعورلاشدرمق لازمدر . راست
 کله دکل هدفله اوقویاجمز ، بر معلمک اوقومقده‌کی

کوی شعر لرن دن :

رہبر لہ

مشقت

باق شو زوالی دولہ ، شو مضطرب عاجزہ ،
 قیزغین کونشده یالکیز براتش بیکنی ..
 آہ ، بو آنا یارینکی نسلی ویرم جک بزہ :
 تارلادہ یورغون ، آرغین ، کونشاہ دولدی بیئی !

§

صیرتندہ درت ، بش آباق ، صیقہ باغلامش یاورو :
 آئندہ چاپاسیہ چالیشیور بر آئنه ...
 یوزو قان تر ایچندہ کونشدن یانمش یاورو ؟
 بر طرفدن اللہہ متوکل در آئنه ! ..

§

کہ جہ وقتی اونلرہ تارلا یاتاق اولورده ،
 بیک بر محرومیتاہ یارینی دوشونورلر ...
 نیچہ بی کس کوکلر کلی کچی صولاز بورده ،
 نیچہ دوللر بر لوقہ اکمکہ حسرت چلر ...

صمدی کویک آلب

قارمڈرک و بابا بمرک نظر بر دقتنہ

مجموعه مزك فيماتي

مجموعه نك آلبی آباق آبونہ سی ۱۳۰۴ سنہ لکی ۲۴۰
 غروش ، علی العموم بابا بمرک نسخه سی ۱۲،۵ غروش
 اداره خانہ دن و یا « تورک سوزی » ندن آلبی
 تقدیرده نسخه سی ۱۰ غروشدر .

اعماله سرائلی

نام صحیفه (۱۲) ؛ یاریم صحیفه (۷) ؛ تاک صحیفه
 (۴) لیرادر . مکرر لرن یوزدن اون تفریلات پایلیر .

غایت او قومش جاهلر ، غایت تامیلر واردر .

§

ترکیب سز دماغار انجق انبار اولا بیلیر .

§

(دین) ایله (منفعت) حقیقتندہ یکدیگرینه
 اک بویوک دوشمان ایکن فعلیاندہ قول قرله
 یورون ک صیقی دوست اولیورلر .

§

دنیا نك ك کولوچی کولدر رکن کولوندر

§

ذکی بر عجوبه آبدال بر مدحیہ دن داها
 خوشه کیدر .

§

یالکیز کندیسنی کورن قارشیسندہ کی
 کوره سر .

§

حیاتدہ یاشایان نہ قدر اولو ، اولومده
 دیکلہن نہ قدر دیری وار .

هدفده یالکیز مسلکی بیلکیلرینی آرتیرمق دکلدر .
 طبیعی مسلکی اثرلی تعقیب ایده جکیز ، مادام کہ بو
 مسلکده بر معلمز ؛ لا کین عمومی سویه مزی بوکسته جک
 اثرلی ده اونوتیمه جغز . مادام کہ بو وطنده منور
 بر فردز . « وولتر » ک بر سوزی وار . « قوغانک
 ایچنده خارق العاده بر صنعتکار اولان آری قوغانک
 پیشاریسنده علی العاده بر سینکدر » دیر . هر معلم
 کندی قوغانده بال پایان بر آری اولمالی ؛ فقط قوغانک
 طیشنه چیقنجهده علی العاده برسینک قلامق شرطیہ !

- صوکی کله جک نسخه ده -

اسماعیل حبیب